

เรื่องน่ารู้เกี่ยวกับ

Digital Literacy

อัศริมา บุญอยู่ นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ
สำนักหอสมุดและศูนย์สารสนเทศวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

Digital Literacy คืออะไร

ปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว จากยุคแอนะล็อกไปสู่ยุคดิจิทัล ซึ่งสามารถค้นหาข้อมูลต่างๆ ได้รวดเร็วจากทั่วทุกมุมโลก ทำให้เทคโนโลยีดิจิทัลเข้ามามีบทบาทในชีวิตของเราในหลายๆ ด้านอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ทั้งการติดต่อสื่อสาร การทำงาน การทำธุรกิจ การทำธุรกรรม การเงิน การธนาคาร การซื้อสินค้า ฯลฯ เราจึงต้องปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาเรื่องการปรับตัวจากการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี (Culture Shock) และเพื่อป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดจากการใช้เทคโนโลยีที่ไม่เหมาะสม เช่น การสูญเสียความเป็นส่วนตัว ความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน การโจรกรรมข้อมูล การโจมตีทางไซเบอร์ เป็นต้น หากพูดถึงคำว่า Digital Literacy หลายคนอาจเคยได้ยินคำนี้ แต่ไม่แน่ใจว่าหมายถึงอะไรและมีความสำคัญกับชีวิตของเราอย่างไร บทความนี้จะพาทุกคนมาทำความรู้จักกับ Digital Literacy กัน

แหล่งที่มา : <http://www.etrainingpedia.com/wp-content/uploads/2015/02/digital-literacy.jpg>

Digital Literacy หรือการรู้ดิจิทัล หมายถึง ทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่มีอยู่ในปัจจุบัน เช่น คอมพิวเตอร์ โทรศัพท์ แท็บเล็ต โปรแกรมคอมพิวเตอร์ อินเทอร์เน็ต และสื่อสังคมออนไลน์ ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการสื่อสาร การปฏิบัติงาน และการทำงานร่วมกัน หรือใช้เพื่อพัฒนากระบวนการทำงาน หรือระบบงานในองค์กร ให้มีความทันสมัยและมีประสิทธิภาพมากที่สุด โดยทักษะต่างๆ นั้นมีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการใช้ชีวิตในสังคมยุคปัจจุบัน ซึ่งเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ที่นับวันจะมีความยุ่งยากและซับซ้อนมากยิ่งขึ้น แต่ถ้าเราเข้าใจและใช้เทคโนโลยีอย่างสร้างสรรค์ ใช้ความรู้ด้านไอทีให้ได้มากกว่าแค่ความบันเทิง ก็จะเป็นประโยชน์ต่อตนเองและสังคม ทั้งนี้เพื่อเตรียมความพร้อมก้าวสู่การเป็นประเทศไทย 4.0

ทักษะที่สำคัญของ Digital Literacy

- การใช้ (Use)

คือทักษะและความสามารถในการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ เช่น โปรแกรมประมวลผลคำ (Word processor) เว็บเบราว์เซอร์ (Web Browser) อีเมล (e-mail) และเครื่องมือสื่อสารอื่นๆ ไปสู่เทคนิคขั้นสูงขึ้นสำหรับการเข้าถึงและการใช้ความรู้ เช่น โปรแกรมที่ช่วยในการสืบค้นข้อมูล หรือ เสิร์ชเอนจิน (Search Engine) และฐานข้อมูลออนไลน์ รวมถึงเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นใหม่ เช่น Cloud Computing และ Internet of Things (IoT)

- การเข้าใจ (Understand)

คือทักษะที่ทำให้เราเข้าใจบริบทและประเมินสื่อดิจิทัล เพื่อให้สามารถตัดสินใจเกี่ยวกับอะไรที่ทำได้และพบบนโลกออนไลน์ เป็นทักษะที่สำคัญและจำเป็นเมื่อเริ่มเข้าสู่โลก

ออนไลน์ ทำให้เข้าใจและตระหนักว่าเทคโนโลยีเครือข่ายมีผลกระทบต่อพฤติกรรม ความเชื่อและความรู้สึกเกี่ยวกับโลกรอบตัวของเราอย่างไร เราควรพัฒนาทักษะการจัดการสารสนเทศเพื่อค้นหา ประเมิน และใช้สารสนเทศอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อติดต่อสื่อสาร ประสานงานร่วมมือ และแก้ไขปัญหา

- การสร้าง (Create)

คือทักษะในการผลิตเนื้อหาและการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพผ่านทางสื่อดิจิทัลประเภทต่างๆ การสร้างเนื้อหาด้วยสื่อดิจิทัลเป็นมากกว่าการรู้วิธีการใช้โปรแกรมประมวลผลคำหรือการเขียนอีเมล แต่ยังรวมถึงความสามารถในการดัดแปลงสื่อสำหรับผู้ชมที่หลากหลาย ความสามารถในการสร้างและสื่อสารด้วยการใช้ Rich Media เช่น ภาพ วิดีโอ และเสียง ตลอดจนความสามารถในการมีส่วนร่วมกับ Web 2.0 อย่างมีประสิทธิภาพและมีความรับผิดชอบ เช่น การเขียน Blog การแชร์ภาพหรือวิดีโอ รวมถึงการใช้ Social Media รูปแบบต่างๆ

ตัวอย่างของการพัฒนา Digital Literacy

- การใช้โปรแกรมสำนักงานสำเร็จรูป ได้แก่

Microsoft Word ในการทำรายงาน Microsoft Excel สำหรับการคำนวณ และ Microsoft Power Point เพื่อการทำงาน Presentation ซึ่งเป็นพื้นฐานในการผลิตผลงานในการเรียนและการทำงาน

- การใช้งานอีเมล เพื่อติดต่อสื่อสาร และรับส่งจดหมาย รวมถึงไฟล์ประเภทต่างๆ ได้ตลอดเวลา

- การใช้งานเว็บเบราว์เซอร์ เพื่อสืบค้นข้อมูลความรู้ต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วโดยไม่มีขีดจำกัด

เอกสารอ้างอิง

Digital Literacy Project [ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 22 มีนาคม 2561] เข้าถึงได้จาก : <http://www.ocsc.go.th/DLProject/mean-dlp>

Digital Literacy สร้างภูมิคุ้มกันให้รู้ทันสื่อดิจิทัล [ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 18 เมษายน 2561] เข้าถึงได้จาก : <https://medium.com/@networktraining/digital-literacy-72192bd601de>

การรู้ดิจิทัล (Digital literacy) [ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 22 มีนาคม 2561] เข้าถึงได้จาก : <https://www.nstda.or.th/th/nstda-knowledge/142-knowledges/2632>

ทำไมต้องพัฒนา Digital Literacy [ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 18 เมษายน 2561] เข้าถึงได้จาก : <https://sites.google.com/site/learningcomputer34506/digital-liteacy/3-thami-txng-phathna-digital-literacy>

ทำไมยุคนี้ คนต้องมี Digital Literacy [ออนไลน์]. [อ้างถึงวันที่ 22 มีนาคม 2561] เข้าถึงได้จาก : <https://www.icdlthailand.org/digital-literacy>